

11-2-

23

1075/2

Comedia en un acte
arreglada a la escena
catalana
per

DEL FOCH A LAS BRASAS.

1209

Albert Llana.

1886.

1842

1843

1844

1845

1846

1847

1848

1849

1850

DEL FOCH A LAS BRASAS

Comedia en un acte
arreglada a la escena catalana

per.

Albert Llanas

Estrenada en lo teatro de Novetats
el 17 de Març, de 1886.

Barcelona

1886

1848

Repartiment.

=

Roseta	Sta Adetina Sala.
Lo Davò de Cent	Pius. Sr. Anton Cutan.
Ortuvo	.. Luis Libre.
Namou.	.. Yanne Capdesila.

=

L' accés en obrenys de Mar.

=

1850

the following table

of the number of

persons in each

of the several

of the several

Obete unich.

=

La escena ha de representà un meu-
jado y salonet de confianza de
una casa modesta de las que hi
há ahont passa l'acció, en la
part de mar del carré ample.

Com som al pich del istiu y en la
hora de mes calor, hi ha de ha-
ver persionas en lo fondo. Du-
gas portas a la dreta y dugas
mes a la esquerra. Los muebles
de bon gust; sobre tot la tau-

la de menja, lo etaje y lo ser-
vey de taula. Pot ben net.
Som a obrenys de mar!...

=

Escena 3^a

Ramon. (sol.)

=

No's pot aguantar aquesta calor!
Està molt mal repartit lo d'
aquet mon. - Si jo fos home
de diners, passaria tot l'estiu a
l'aygua, llegiria l'diari a l'
aygua; aniria a passejar per

27
l'aygua, esmorçavia à l'aygua,
tornavia à passija per l'ay-
gua; antes de dinà pendria
un bany... Ya no m'avia
cap efecte l bany!

(Hausa.)

Ob la quenta ja està ben arret-
glat tot lo d' aquest mon; si
no que de vegadas un hom
no té prou pesquis y tot ho
critica... Si no fés calor à l'estiu
y fret à l'hivern, ni podrian
obri la boca tots aquells infe-
lissos que quant fan visitas
no saben parlar si no de la

caló ò del pret.

(Le sent truca. Surt Ramon per la
primera porta de la dreta y tor-
na a entrar desseguida de-
tras de lo Davó y Arturo.)

=

Escena 2^a

Davó, Arturo y Ramon.

=

Ar-

(Ab lo mondo aplint a la gel-
ta y aguantantel ab la ma.)

chy! ay! ay! - chont es l' anyo
d' aquesta casa?

Nam- No u'hi ha d'amo; aqui no
hi ha sino la senyoreta.

Chr- Milló per mi que sigui sen-
yoreta! Bipis m tindrà mes llas.
Uma. Las donas tener mes bon
cor que ls homes! Digali que
hi ha uns senyors que la
demanan.

Nam- La gracia de vostès!

Chr- No s'hi figui vostè ab l'
nom: digali no mes que
hi ha un pare y un
fill, y que el fill té molt
mal de capçal.. No s'en-
tretinqui! passi el vea-

de dessequida.

Ram. Molt bé dir. Vólen pujar a
dalt al salónet.

Ob. - Ja estem bé aquí.

(Surten Ramon per la primera porta
de l'esquerra.)

L' mal de capçal no vol
cumpliments.

=

Escena 3^a

Baró, Arturo iug. Ramon.

=

Ba. - Però, que dirà aquesta sen-

yoreta?

Chr- Que vol que digui. que jo
 no he mal de caijal. Si ella n'ha
 tingut dirà que ja 'm plany;
 y si no n'ha patit may, no
 m tindrà tanta llàstima.

Nam- Dir la senyoreta que la
 dispensin, que d'aquí cinch
 minuts sortirà; y mentres-
 tant m poso jo a las se-
 vas ordres.

Chr- Si pogués, se l'hi demanaria
 que's partis ab mi 'l mal de
 caijal, pero com qu'aipo es
 impossible... chy.-

(A Nakhon ab esietat aquest
fa un saludo y surt per la
porta 2ª esquerra.)

Vaja, jo no ho hauria vist may,
interrompre un viatge per un
trist mal de capçal

Ch- Y tant trist!

Ba- Però que dirà aquesta bona sen-
yora! Que pensava de mi!

Ch- Qu'es el pare d'un fill que
té mal de capçal! Un cop
m' hagi passat, t'hi dona-
rem las gracias, tornarem
a pujar al breach y cap a
Caldetas falta gent.

30
Da- No n'hi ha prou!

Ch- Si coneix que no n'hi ha prou,
tornarem a baixà del breach,
y tornarem a donar las gra-
cias a aquesta senyoreta.

Da- Yo crech que cada dia t' tor-
nas mes tavambana!

Ch- (Paixant la veu y ab cert mis-
teri.)

Calli! no dignis ves; l' mal
de caipal s'ha adormit; no
me l' despertis!

Da- Gracias a Deu es qu' es berrich
aixó que sempre magi de pas-
sar la feva.

Ch- En aquestas cosas que no te-
nen cap importancia sempre
in deipa fe, pero quant se
tracta de la meua felicitat,
quan...

De- Ya se ahont anivem a parà.

Ch- Si no tenim cap desgracia a-
nivem a parà a Caldetas.

(Cambiant de tí)

Si senyo, quant se tracta de
la meua felicitat, voste no
sembla l' mateix.

De- Perquè no hi entens res, ets
una criatura y no sabs lo
que t' comve a tu.

chr- Des si ab un casat lo que li
convé no es viure ab la seva
dona!

Da- No pas quant aquest no té
l'consentiment del ~~meu~~ pare!

chr- Però no veu que ara ja no
li ha remey. Deu nos en
guard de un ja està fet.

Da- Oipò debias haberho pensat
antes de casarte.

chr- Pensarli: ja li vaig pensa
mes de tres vegadas y més
de quatre, pero m' vaig dis-
kreure cinch minuts y quant
estava distrèct vaig jurarli a

ni ella que jo seria l'pare de
tots ls fills que tingues.

Da- Pues no ho seràs l'pare de ls
seus fills.

etc- Deu nos en guard y Maria
Santissima!

Da- Jo't desheradare; ja sabs que
puch disposa de ls meus bens
com vulgui!

etc- Pues fassi una cosa; tot lo que
voste'm volia deya, dongui.
mho ave y després deshere-
dum.

Da- En ves rihent!

etc- Si puch ben viure, com las co-

sas' m van tant bè... eby! - Que ja
m'ha despertat 'l dolo!

Pa- Ahont s'es vist casarse ab u-
na dona no mes perquè es
guapa!

Ch- No senyó que no es guapa,
es molt guapa, y es filla d'
un capità d'alabarderos; d'
un home que vigilaba tant
de la boca de la vida de la
reina! D'aquella reina que
va concedirli 'l titol de Na-
rò, y aquella creu... y..

Pa- Ahre ja no es la filla d'un
capità d'alabarderos. Desde

que'l seu pare es mort, ja no
es ves.

Chr- No! Vaya unas ideas! Es a dir
que'l dia que jo tingui la
desgracia de que vostè's mo-
ri, ja no serè'l fill del Baro
de Cent Pins?

Da- Tu ets un home, y'ls homes...

Chr- eh. si, ls homes...

Da- Pot! que aquesta senyoreta no
s' pensi que estem disputant.
Aquí ve!

(Entre Noxeta per la esquerra
etc.)

Escena 4^a

Dito y Noxeta.

Chr. - Dó! Ya s'ha tornat a despertar.

Ay ay ay!

Pa. - Als pens de vostè, senyoreta?

(ab acturo)

(Que no saludas?)

(ab Paró.)

Com vol que saludi ab aquest mal de caipal?

Nos. - Per mi ja està dispensat; ja sé qu'es això del mal de

coipal, ja t' planyo!

chr- Vein, papa, com jo he tingut
la valiol!

Ra-

(A chr.)

(Que collis!)

chr- No dich pas res de mal; no
es vritat senyoreta, que si vosté
no n' haquíes patit de mal
de coipal... are no m' tindria
tanta llàstima?

No- Lo que pateixan sempre n'
fan de llàstima, pero si un
ja coneix els dolors que su-
preixen n' fan més.

chr-

(Al No)

Ho venⁿ.

(abruptament.)

Byiay! ay!

Però torturo!

Ra-

No-

No fassi cap compliment; ja
sè qu'és aripò del mal! Fassi
aqui ab tota libertat lo ma-
teix que à casa seva.

Ch-

Ho ven!

No-

Vol glopipa alguna cosa?
Potri l'hi calmarà.

Ra-

No's molesti senyoreta!

Ch-

Com que à vosti 's seus cai-
pals no l'hi fan cap mal!

(et Noxeta)

Si, si, te valho vostè, senyoreta,
disposi que arreglin alguna co-
sa per glopeija. Y en còmbi
si alguna vegada te mal de
caipal vostè y passa per de-
vant de casa, ja ho sabi
disposi y glopeipi. En aquest
mons us hem de socorver 'ls
uns als altres! Ya que de
vivre 'n societat 'n rebem
tantas ventatjes, hem de sa-
ber sufrir ab resignació to-
tas las desventatjes.

Da- Senyoreta, no 'n fassi cas del
meu fill qu'es un atolondrat

35
Ros. Obipò del mal de caipal es una
cosa terrible!

Ba. Ya se qu'es: ja n'he patit
també.

Ch. Si, pero fa tant temps que ja
no se'n recorda de las fibla-
das! Despues, que de mal de
caipal n'hi ha de moltes
classes, y l' que ave jo tinch
es de primera. oby! ay!

No. Crequi que t'planyo de debo!

Ch. Dostè, seinyoreta, te mes bon
cor que t'meu papà. Fossim
t'favor, no puch aquanta
mes. oby! ay!

No. - Desseguida ho tindrà à punt.

(I dispo. à sortir)

chr. - Que lo que m'hi portin, siga u-
na mica calentó, y sobre tot
ben aviat. oby!

(Surf Roseta etc)

Da. - Pero tu aquí manas y dispo.
sas com si fos a casa teva.

chr. - El mal de carpal es l que
mana. Yo l deipo fe!

=

Escena 5^a

Daró, Arturo y Roseta. al un plit y res

d'aygua.)

=

hos- Miri, aquí té aipo! 'm sembla
que ho trobarà a punt.

chr- Tantas gracias, senyoretta.

(Glyceria, sempre l'aygua designi-
da.)

hos- Potre es massa calent!

chr- Cai no senyora! d'escalfó ja està
bé, si no que per lo vist 'l coi-
pal no vol liquits. Si no fos
abusa de vostè!...

hos- Digui, digui...

chr- Potre prenent un bossi in pas.

varia.

Don. Ya' l' he dit que aquí poden
disposar com a casa seva.

Da. Noy!

Chr. Pero no veus que aquesta seu-
yoreta estava mes contenta
si acceptem la seva oferta,
que no pas si la desaiuem.
Doste, papa, ja sob les me-
vas idees; jo quan se m'ofe-
reixen accepto sempre; si se'm
brindan de bon cor per
complauris, si no per casti-
garlos; perquè diuen men-
tadas!

Da- Pero, noy!

Ch- Pero papa, no veu que aquesta
senyoreta obsequiant a sus
semejantes encare li disputa!

Que no l'hi coneix ab la cara!

Da- Senyoreta, no'n passi cas del
meu fill!

Do- Ab lo que té molta rahó, 'm
farian un gran obsequi per-
metentme que jo tinga l'
gust d'esmorçar ab vostès.

Y improvisarém lo que 's pu-
gui, y dejurnarém tots ple-
gats.

Da- Crequi que ab molt gust

'm proporcionaria aquesta
gran satisfaccio, pero m'es
absolutament impossible. eb-
demis, ja hem esmorzat.

Ho. No l'hequi, senyoreta; hem
sortit de Caldetas a las
vuit; hem arribat fins a
la favola de Caldetas, y fa
quatre horas que anem pe-
l mon. Y sab tot lo qu'hem
pres. Tres o quatre cigarri-
llos cada un. Yo menjari ab
molt bon appetit; y el papa
tambi per mes que diga.
Ho. Pues ab el seu permis, vaig

à disposa lo necessari; Estava
à punt tot seguit!

Or- Practius com de familia; u-
na krumtota à la francesa;
'l mortey' que si fos de casa,
'l peip voste mateipa. Entre 'l
peip y 'l beatteak, unaseool
aneellot; si no hi ha beccadas

vingan perdus, que ja no
din lo ditpo: en tiempo de
hambre no hay pan duro.

Oh! Sobre tot que 'l beat-
teak sigui ben evu.

Nos- Vostes ja s' fan carrech que
aquí a Obvens no hi ha

ls elements que tenen vostès
à Barcelona.

Ar - Fassin i favor, que t'inch pò
de que se me'n vagi la ga-
ua y in torni el mal
de caipal.

Res - Hasta luego!

(Inst. 2ª parta esquerra)

=

Escena 6^a

Davó. oberturo.

=

Pero; que dirà aquesta senyoreta!

Mr- Ja ho ha vist lo que dir!
que 'ls que tenen mal de cai-
pal 'ls hi fan molta edu-
cació!

Ba- Pero; que pensava de mi.

Mr- De vostè res, perquè 'l que
te mal de caiyal soch jo.

Ba- Pero; qui es aquesta senyore-
ta!

Mr- Bon hi sab vostè com jo;
es una senyoreta que té
molt bon cor y molt bona
figura; y molta educació.

Ba- Potse 'n te massa y tot; per-

que, vaja, tanta amabilitat
sense coniepens...

Str- És a dir que segons vostè,
quan vejem patir a algú,
antes de socorrel, hem d'es-
perar que us 'l presentin. Va-
ya unes idees!

Da- No vuy di aipo; pero de tot se
'u pot fi de mes y de me-
nos.

Str- No pas en aquestas cosas, quan
se tracta de donar aussili al
que 'u necessita, hem de fer
tot lo que hi sapiquem.

Da-

(Continuat)

Ya veuvas, deiyenho corre... do
 que jo 't dieh es que aixo de
 convidarvos a esmorça tan
 suse solta no l'hi fa cap
 favor. Una senyoreta sola!
 Si jo anís tot sol, voste tin-
 dria vaho, pero anant ab
 papà, y un papà tant respec-
 table com voste, ni sembla

chr-

que...
 que callis!

pan

=

(Entre a l'horra ab tot lo
 prament de tanta)

=

Escena 7^a

Dito. y Namon.

=

Nam. - Ebb' i sen permis vinch à parà
la tanta. - M'ha dit la sen-
yoreta que si tenen gust d'en-
tra à u' aquet quarto, podran
ventarse y...

chr.

(Al Dito)

Si, si, tè vaho; - entreim y us
ventarèim y...; No fassi cap
cumpliment, papà; ja us ho
han dit; com si fossim à

41
casa.

(Dirken per la 2ª porta dreta: estimo
empenyent ab unitat al País.)

Escena 8^a

- Ramon. (sol.)

! Vaya un esmorça! Ya s'hi lli-
! viva la senyoreta! Ab aquestas
cosas si que no crech que
si no li pugui passar la
mà per la cara; ja es ben bé
filha de l seu pare, que Deu

l'hagi perdonat. Per això de
la bucòlica era tot un
professor! Un catedràtic! Era
la seva mania! Sempre de-
ya que en aquet mon no
hi havia sino dos classes d'
homes: homes que saben men-
ja y homes que no n sa-
ben. També deya que no
hi havia res que vestís
tant com el que sàbia menjar bé,
que fins a un qualsevol,
un bon sastre, el podia fer sem-
blà, un senyo ab vintiqua-
tre horas, pero que en ai-

ço del menja no hi podia
 habi trampas, perque sabi
 menja bi es precis habi men-
 jat. Es una carrera que no
 s'improvisa! I que no l'ha
 enviada, desseguida ensenya
 las ovelas!...

(Pausa)

Yo tinc un altre recepta
 per conceper als homes; tam-
 bi n faig dugas classes; ho-
 mes que donan propina y
 homes que no n donan; y
 quina casualitat; b que
 may donan propina, de

menja ja menjar, pero no'n
saben ni poch ni molt. Es-
sentats a taula entre perso-
na se'n van a pico desse-
quida. Fort!

(Pausa)

Di, vaja, fet y fet ja es lo que
deya el papa de la senyoreta;
homes que saben menja y
homes que no'n saben!

(el que saltequi l'humor del fet
parant la taula)

=

Escena 9ª

- Dit y Roseta -

Do-

Ya está parada la taula!

Man-

Si senyora! y no crech que hi falti res.

Do-

Pues avisa als senyors, que quant tinguin gust, fas sin l'obsequi de venir, que l'esmorça ja está a punt.

Man-

(Vuen a la porta del quarto y
(diu:)

Quan siguin servits poden

veni à esmorçar!

(Le i va per la regua gorta p=

gorta)

=

Esena 2^a

Roseta, Baró, Arturo, Ingo

Harmon (ab saca tapos.)

=

Don- És à dir que no hi ha mes
renyó: hem de tolerà que
vostè's molesti per nosal-
tres?

No- No renyó, cap molestia.

Pa- Que dirí. Improvisa un esmor-
sa ab aquesta rapidis, sem-
pre porta molt treball.

Mos- Pot conta que la nica d'
amohins no ha sigut pas
per mi, sino per la cuquera.
(el Doro)

abr- obquet, pebrotet se'l podria ben
estalvia.

Mos- Si's hi sembla, podrem as-
sentarnos.

(Després d'assentarse ella s'assenta
el Doro.) Després Activo. Namon
entra y despata ab el sac. Lupo
una de las ampollas de vi

que hi ha en lo etaje. etb un Koballo
neteja lo coll de la ampolla. Fina
com un traves de dit de or en una
de las copas que hi ha sobre l'etaje.
Després d'això omple fins a la meya-
tat primer la copa del Davó, des-
prés la de Noxeta, y després la de
Arturo Després per lo mateix ordre
presenta la lata de sardinas y
surta, tornant a entrà dessegui-
da, per portà la trumeta. Va ser-
vint sempre per l'ordre indi-
cat.)

etc. - Obni ni agrada se obedient!
Segui, segui, papai; que no

u treuva' rès de fè cumpli-
ments. Ya no hi ha remey avel
els hem de sacrificà; hem de
pendre lo que 'us donguin!
Senyoreta, de l' meu fill no
u fassi cap cas, que avuy
no se que tè.

(Senyoreta!)

Si senyò que ho sab' tinc
mal de caipal! pero no' us
parlem ave.

(2 Davó pren una oliva ab lo
dit y estirava l' hi dona un
copet a la una sentli saltar
la oliva.)

Da-
ho-
str-

Seipelas esta las olivetas!

De prou que u tenim de gana!

(Christaulli lo plateh)

Abqui ti salchichon de Lion;

sardinas de Nantes; mante-

ga de primera. Miri si u'

es de bona, que no u fa

cap cas d'aquesta calò.

Da- Pfectivament; gran mantega!

Ar- Als postres que no's desuny-
din del formatje, que ab
mantega es excelent. Yo sem-

pre u'hi barrejo, perquè

si'l formatje no es gayre

bó, la necessita, y si es

molt bo la mercip.

Pa.

(Després de haver parlat la
(Kruyta)

Oaja, senyoreta, vequí, que una
truyta qu' estés tant al seu
punt, potze no l'hauria men-
jat may.

ctr.

Ja veurà, jo trobo que no té
res de particular: es voste no
es pas la truyta lo que l'
entusiasme més; si no a-
queipos trossets de trufa,
tant al seu puesto, que
sembla que ls hi hagin
colocat de un a un.

Da- Que callis!

Mo- Efectivament, no vol cap habilitat.

Da- Pues; com es que per lo general quan no son massa cruitas son massa cruas.

- Crequi que me la menjo ab molt gust.

abr- Ven! I vostè que no's volia queda!

Da- Cui, menja y calla!

Mo- Nonnon, servey mes cruitas al senyo.

Da- No, no, no, de cap de las maneras.

Noz No passi cap classe de cum-
pliments!

Ch. No l'pregui; no, senyoreta;
que a la quinta el papà's
vol guardà la gana; men-
tres us rentabam, ell s'ha
adonat primer que jo d'
aquesta obreta que se sent,
que us hauria obert l'apetit
encara que hagués estat
tancat ab pany y clau.

(Naron presenta ab gleta llarga
y ab un peix y el servir,
sempre per l'ordre indicat.)

Don D'aya una pesca!

Ms. - Han de pendre la bona voluntat perquè aquí a Obrenys quant pescan alguna cosa que val la pena la envian a Barcelona.

Da. - Ya l'hi dich jo que aquest llenguado la pena la val! Com es que no l'hi han enviat a Barcelona?

Ch. - Potzi tenia ida y vuelta!

(Encom. Int. Marim per la primera parta de la dreta y torn a entrar totseguit anant a envahir la bay

à Nostra.)

Ms. - Ho sento moltíssim, pero ni

haurian de dispensa. Han ar-
ribat unas amigas de Bar-
celona y tinc d'aria a sa-
ludarlas. Poder continuá es-
morçant: passintme aquest
favor.

Da- De cap de los moneros! No
faltaba més!

No- obipis in privarian de que jo
cumpleipi ab aquestas a-
migas.

Da- Be raho aquesta senyoretá;
ja l'convenceré jo al papa;
per nosaltres no s'violenti.

Da- obipò es imposible senyoretá!

No - Obipins no'm mouvé!

Da - Ya l'esperavém!

chr - Euvahonemsho!

(el Namum)

Que havia de di' ave?

Nam - Ahu fiambre, després beafteak
ab champinyons, després...

chr - El fiambre si que te esperà!

Però ls beafteaks no que no
u tenen. Y menos ab cham-
pinyons! Si us esperessim, ó
seria massa cuit, ó potse
pret.

(el Paró)

Y que no hi ha ningú més

49

delicant que l' papà ab aigo
de beafteaks.

Pa- ¿Pero y la senyoreta?

Moz- No vuy pas res mes jo; fas-
sintme aquest favor, conti-
nuin esmorçant.

chr- Dargi tranquila, que jo fare
ls honors al papà mentres
vostè estarà ab las sevas a-
migas.

Moz- Pues ab l seu permis ls dei-
po sob.

(Dint dreta per la primera
parta dreta.)

Escena 88^a

Baró, Arturo y Ramón.

=

Da- Yo crech que t'has begut i
entèriment.

Ar- M' vol creure a mi, papà.

Superinos de predicots y
sequim esmorçant.

Da- Oyo vós apendre a casa 'n
Coll de Valdemià! Vaya u-
na educació!

Ar- Vostè fari lo que vulga! Si
com a pare 'n mana que

m' ayequi de la taula, jo l' ⁵⁰
obeire, pero si la senyoreta
s' enfada o be ls beafteaks son
massa cuits, tota la respon-
sabilitat cauva sobre de vos-
te. Jo protestare! Ven! Boquet
Uengnado ja o'ha repredat.

(Al Marim)

Pinga! tinga! El vol evoure
a mi. Deixemlo, esta il pian

(al Marim)

bre, que de segu' ls beaf-
teaks ja deuen estar a
punt.

(Al Marim)

Porti, porti 'ls beafts y a-
cabem d' una vegada.

(Just Namun per la 2ª porta esquerra)

Bè: però; qui es aquesta sen-
yoreta?

chr- Governhi!; que se jo qui es?

Da- Educació si que in te mol-
ta!

chr- Y tal! No 's troban pas à ca-
da cantonada de senyo-
ras com ella!

Da- Y qu' es molt guapa!

chr- Y tant guapa! Obre li esta-
ba pensant; dit pòs del que
la voldria y la podria habè;

guapa, elegant, distinguida;

es un gran partit!

Dr. - Aviat ho has dit tu, encare no fa mitja hora que la coneixes y ja t'hi casarias.

Dr. - Jo no: perque ja ho soch de casat. Per vostè si que fora una gran dona! Jo fos libre com ho es vostè!

Dr. - No sigas criatura! Que't pensas que n'hi ha prou ab lo que d'ella hem vist?

Dr. - Si senyo que n'hi ha prou; ab un dit s'concep un gegant.

(Entra damon ab los beat-beaks)
Mam- Obqui estan los beat-beaks

Pa- (Despres de probarlos)

Magnifici beatbeak! S' desfa
à la boea!

Ar- Ho veni! Si no m deixa fe
à mi tota la sustancia se l'
hauria emportada l' foeh.

Pa- Quina llastima qu' ella no
sigui aqui!

Ar- No ho cregui: jo a u aquesta
casa, vull di a u aquesta
senyoreta desseguida i hi
he conegut 'l natural: no
u hi ves d' egoista: es de

las que disputan obsequiant
als demés.

Da- De, y com li podrem pagar
aipo?

Ch- De cap manera; no es pas
cap hostal aquesta casa.

Da- Un obsequi o altre li hem de
fe.

Ch- Li vol torna l'esmorça? Una
senyoreta sola. Vostè li vol
mal?

Da- No, home, no; pero li hem de
fe una demostració o altre.

Ch- Un regal? No li acceptaria
pas, que no ho conceip?

Pe- Y dos!

etc- No hi ha remey; haurém de
esperà el dia que al passà
ella per devant de casa l'
hi agafi mal de caipal.

(Breuan. Dint. Namon per la 1^a
porta dreta.)

Pa- Digas que no li podrém pa-
gà may.

etc- El hi quedarem a deure. Vèlia-
qui. Pero ¿qui sab? Ya ho diu
el ditpo. Las personas se
encuentran que las monta-
ñas no. Si hasta hi ha
montanyas que també se

encuentran, un dia de terre-
moto.

(Entra Namon)

Nam- 'L cotpero dels senyoreto pre-
gunta si se ls ofereix alguna
cosa!

Pa- Dignili que donqui un pien
so als caballs y que...

Ch- Ya hi vaig jo.

Pa- Pero no t'hoquis tu. Que di-
rà aquesta senyoreta!

Ch- No s'enfadava! No tinga por!
Desseguida och aqui!

(Sort obtero per la porta 1^a de

la y Namon per la 2^a de la esquerra)

=

Escena 82^a

Davò. (sol)

=

No ho acabo d'entendre tot
aipo! es que venen tants ob-
sequis! Y aquet luxo! D'a-
hont surten aquestas missas!

Ella es jove y guapa, y viu
sola. Malo, malo, malo! Y
tant guapa be n deu tenir
de pretendents! Y perquè no
s'casa!

(Pausa.)

Ella ho deu sabè perque! O pot-
 se son ls que se n' enamoran
 ls que no se hi volen casar
 un cop la coneixan. Sent tan
 guapa si 's volgués casà y
 's pogués casà es clà que 's
 casaria. ebqui hi há algun
 misteri. De guapa y de sim-
 pàtica y ben educada, si
 que n' es! Es lo que jo he dit;
 si es massa y tot!

(Entre Marim per la porta
 que ha surtit)

=

Escena 83^a

Baró - Ramon.

=

Ram- Se l'hi ofereix alguna cosa?

Ba- No, no, no vuy res. Ah, si, es-
colta, com te dius tu?

Ram- Jo, Ramon per servirto.

Ba- Bé, Y que fa molts anys qu'
estàs

Ram.

(chiflant l'exp com l'aixecar
esta classe de sent per ponderar)

Uuuuh.

Ba- Bé, hi estàs content aquí?

Man. Mmmh.

Pa. Y la deus estima molt a la senyoreta.

Man. La vaig veure veip y la vaig ensenya a camina! Y que may queya avant ab mi!

Pa. De: pero escolta; es estrany que no's casi la teva senyoreta.

Man. Molt estrany.

Pa. Tant guapa y tant...

Man. Si, senyó, tant guapa y tan...

Pa. Y's coneix que es molt instruida.

Man. Mmmh.

Pa. Y tu a aqui a obreris, deus

podè adellantà molt poca
cosa.

Nam- Com à tot arreu; cada vint
y quatre horas adellantò un
dia.

Pa- (Ya't fare cantà jo.) Escolta,
be 'h pendria quatre duros
si te 'h dono!

Nam- Quatre duros! Bira peyet! Si
la senyoreta no m' hagués ma-
nat que de vostè no acceptés
cap propina, si senyò que 'h
pendria-

Pa- Ningú ho sabrà tavambana.

Nam- Si ningú ho sab si senyò que

ls pendré!

Pa-

(Donantli quatre duros.)
Bé; home, té, aquí ls tens.

Mam-

(Netpassantli)
Bé, com ho farém perquè vos-
té no ho sapiga?

Pa-
Jo no ho diré pas a ningú!
no sigas tonto!

Mam-
Perquí faig l que m marian
soch tonto?

Pa-
Ni dos duros tampoch pen-
drás?

Mam-
Menos! Un cop posat a des-
hobehi, com mes duros mi-
lló! No's causi, que per

mi primí es la meua senyo-
reta que tot lo del mon;
y això que ls diues també
m'agradan, no 's pensí.

Da- Y tu tampoch t'has casat
may!

Non May! no ven que això es
una tonteria poquent està bé
salté y ademés que no faig
res del que la senyoreta s'hi
oposi.^a ven; vostè no m'ha fet
cap mal à mi, pues si la
senyoreta m' donés l'ordre de
que jo l'tirés à mar, jo ho
faría.

Pa.

(entre corrent y espantat)

Això ja ho veuriam.

Mam. - Pobre de vosté qu'ella m'ho
manés!

Pa.

(Segueix copantat)

Es que no ho manarà.

Mam. - Yo conto que noi com que
vosté no l'hi ha fet res de
mal. Est això de tirarls a vos-
tè a mar ha estat una
suposició.

Pa.

(Corrent)

! Daya unas suposicions!

Mam. - ! Se li opereix res més!

Pa.

(alt molta interens)

No, y no, gracias.

(Sust. Naron per la 2ª porta esquerra)

=

Escena 24^a

Baró y Nozeta.

=

Nos- Suposo que m'hanvan dis-
pensat!

Da- Vostè si que m'ha de dis-
pensà a nosaltres!

Nos- ¿De que? De que m'hanin fet
l'obsequi d'honvarme ab la
seua companyia?

Da- (Daja, es lo que jo dich: a-
 questa senyoreta ja hi està
 feta à tenir convidats. Daja
 un auell! Qui 'l pogués
 cassar aquest auell!) Vos-
 tè s'hi deu aburrir aquí
 à obruyó.

Ho- Ca, no senyó; tinc un na-
 tural que no m'aborreixo
 en lloch.

Da- (Es eta! Deu ana convidant gent,
 Después s'ho deu cobrar ab
 diners ó ab dinadas; Es un
 negoci com qualzevol al-
 tre! Y com mes va més

guapa la trovo!) Pero's pot
resignar a viure enterament
sola!

Nos - Faig de tot.

Na - (Com h que tenen botiga. De-
vegadas no s'hi pot entra,
y altres cops no s'hi pot en-
tra per poca gent. Y quins
ulls! Potxi no n'hi ha de
mes expressius; semblan fet
espressoos per cala joeh, eta-
da. nada; m sembla qu'
es joeh de pocas taulas.)
Escolti, escolti, senyoreta. Per-
qui no acaba d'esmorça.

Mo- No vuy pas resmies; quan vinga 'l seu fill podrem pendre café. Si vol que mentrestant us assentim.

(Indica al Paró que prenguin assento y ho fa ella.)

(absentantse)

Da- (Daya, ella mateixa m'fica 'ls dits a la boca.) Psiclli, esciclli, y no te pò de viure tota sola.
No!
la!

Mo- Eho hi visch pas tota sola: aquest eriat m'hi tant carinyo que per mi 's deiyaria matà. Sab quan fa

qui es aquí. mes de vintèich
anys; ja havia sigut assis-
tent del papà que al cel
sigui.

Pa- (Oaja: morfana de militar;
d'aquellas que trenken la ri-
fa sense perdre bitllets. Des
d'ahont surt tot aquest lupo.)

Y digui: ¿que no se n'ha a-
donat may de que vostè
es molt guapa?

Mos- No senyo. may.

Pa- ¿que no té nivalls?

Mos- Com que 's nivalls no son
aduladors com vostè...

Pa- Si'ls nivalts no l'hi diuen
 que vostè es molt guapa, es
 que no hi entenen res. Daja.
 es una llàstima que una
 senyoreta com vostè visqui
 aquí a breuny. Perquè no
 va a Barcelona?

M- Pot es molt més car que a
 Barcelona, y francament la
 meua posició no m'ho per-
 met viure en una capi-
 tal.

Pa- No s'espanti, això ray.

M- No m'espanto pas; al con-
 trari, visch molt tranqui-

la aquí a Obrenys.

Pa- Baja, vaja es massa petit
aiçò per vostè; ha de viure
a Barcelona.

Mrs- Pero, que no l'hi he dit que
la meua posició no m'ho
permet viure a Barcelona?

Pa- Ellí ahont no arribis vostè ar-
ribarian ls altres.

Mrs- ¿Qué diré? ¿quins altres? La
caritat cristiana, o ls obri-
gos de los pobres? Aiçò fora
una infàmia! No ven que
lo que in donessin a mi,
faria falta als que son mes

pobres que jo: que...

Da- Si no s' tracta de res d' aipò,

senyoretta; no s' tracta d' hu-
millarla en aqueix extrem.

En algun altre extrem?

Da- (Ben clà i ven qu' ella vol que
jo vagi al bulto.) Ell permet
que parli ben clà.

Digni, digni.

(Entusiasmada)

Pues bueno; jo m' hi enaio-

rat de vostè com un boig;

tot lo que soch y tot lo que

tinch està a la seva disposició

Da- Desde luego, li agraccio de

tot amb lo seu experiment, però
vostè ja comprendrà que de
moment no puch contestar-
li ni si ni no. És un as-
sunto molt seriós: lligar-se
per tota la vida!

Da. - (Qui s'ha cregut aquesta do-
na!) Vostè no m'ha entès sen-
yoreta, no s'tracta de una
cosa tant seria com vostè
s' pensa; no ho vuy pas que
vostè s' lligui per tota la
vida!

An. - Que hi ha alguna llei que
casi als homens y a las do-

nas per temporadas! e aqui
 à Obrenys encare ningun
 sab res: vivim molt atressats!

Pa- (Doy a un pajaro: Se l'hi ha
 de parla ben clà a n'aques-
 ta dona! Y de guapa n'es
 molt.) Bè: que decideix!

Ma-

(Ab esquetria)

Obipis de repente ¿que vol que
 decideix!

Pa-

Obuinis, senyoreta: malhaquan-
 yada per aqui à Obrenys! no
 la mereixan pas una cava
 com la de vostè! (No'm
 puch aguantà mes!) Ya-

questas mansi

(Va a agnarsi la una y ella

defentante li dona una est
veta)

No. Doste s'ho ha buseati

(Sunt mult resalta per la d'porta
squirri)

=

Osena 15^a

Varò, luego cherturo y despin

Rozeta.

=

Da.

(Ah le m' à la gelta)

M' esta be' fort! Es cla que
 sent tant guapa si fos lo que
 jo'm pensaba no viuria aqui.
 a obrays. No faria negoci
 aqui. Nada, nada, aqueipa
 dona in corcè. Si'm vol jo
 m'hi caso.

Chr.

(Entrant.)

Ya esta tot à punt, papà;
 podrem marxa a Caldetas
 quan vulgui.

(Despara en que'l Dovo te la m' à

à la gelta)

Dó: que t'hi passa? També te

mal de caipall Ya se qui es!
Nostre Senyor l'ha castigat
perque s'ha burlat de mi
quan jo 'u tenia.

Da- No sigas tant tavanbana;
no 'u tinch pas de mal de
caipal.

Str- Y dos i que hi té a u'aques-
ta galta. Crequin, donquis,
hi cobro; glopeipi alguna
cosa; com si fos a casa seva.
ja us ho han dit!

Da- Que callis!

Str- No callare pas! no ho puch
permetre que pateipi! es lo me

64
nos que pot fe un fill per
un pave.

(Dona tres palmadas y apreix
l'urta)

Nos- Que se li apreix?

etr- Obre es l' papà que no s' troba
gayre bé; potze glopeixant al-
guna cosa.

Pa- No senyora; gracias; no ne-
cessito res. (Yo sense aquesta
dona no puch pas viure.)
(el eturo)

Digas a n' en Joan que aco-
ti l' cotxe a la porta tant
com pugui.

etc- Ya hi es al peu de la porta.

Pa-

(Creuant.)

Que t'acosti més!

etc- Jo me'n rento las mans si
m fan pagar la multa!

Pa-

(Bambé creuant)

Si s'ha de pagar's pagarà;
tu fes lo que t'amanen.

etc-

No s'enfadi!

(Surt per la 1ª porta)

(Dava nostra en la casa

resentiment per la bufetada

rebuda etc)

=

Escena última.

David, Nozeta, luego Arturo.

=

Pa- Senyoreta m' ha de dispensa
vostè; te molta rahó; jo hi es-
tat un atrevit y un im-
prudent y un...

No- Ya está dispensat!

Pa- No'n parlem més. Digni,
senyoreta, o even que jo la po-
dria fe felis a vostè.

No- Si senyo, molt felis.

Pa- Y vostè está disposada a ve-

nissen à vivre à Barcelona!

An- Abony mateix si vostè vol.

(Entra el turc)

chr- Ya te l' colpe tocant à la
porta.

Pa- Jo faig à sabè que m' caso.

chr- Que diu ave!

Pa- Esqui tens la que serà la
meva senyora.

chr- Ah, no senyò, no; jo no l' hi
donarè pas l' meu consenti-
ment. ca, si vostè te l' cap
trastornat, jo l' hi farè de pa-
re à vostè. Ahont des vist
tot un senyò Diarò; Comen-

66

dador de Isabel la Catolica,
uno de nuestros mayores con-
tribuyentes que quan surt
y entra de Barcelona y
quan esta malalt, l' diavi
ho porta, casarse ab una
senyora de Obrenys de ellar.
huerfana d' un capitá! no
mes que capitá! Fugi d' aqui,
home; fugi d' aqui! es mi
se'm pot dispensa perque soch
una criatura pero a vosté...
es vosté de cap de las ma-
neras!

Pa. No'n parlem mes de la teva

calaverada! Ya te la pendo.

no!

etc.

(Molt content)

De debó! Es a di que la me-
va senyora ja l'hi podria da
una abraçada, y l'hi po-
dria di papà y...

Da-

Bot lo que vulguis, con tal
de que no t' fiquis ab las me-
vas cosas.

etc.

(Molt solemnitat y agafant per la mà
a Nostra.)

Ya ho sent! No tinga pó, senyo-
reta que l' meu papà es molt
formal. Bi paraula de rey!

De rey de ls que teuen parau-
la. 67

Kos- Papa!

(At certa pò y abrossantls)

Da-

(Admirat.)

Que significa tot aipò.

Uhr- No s'hi encaparrí; vostè ha
promés que m'aprobaria l'ca-
sament y vostè ho umplirà;

Daya quin m' da neva
dona l'hi ha promés a vos.

ti que l'faria felis y tam-

• Si ho umplirà; ja no m'
hi hauria casat. Y jo no
prometo estimarls més de

lo que l'estimo perque ja no
pot se.

Ha. ; colabat siga Dei

